

کۆمهنگای عێراق له بهردهم سیناریۆیهکی رهشی سیاسهتی ئه مریکا و نوکهرهکانیدا!

abdollamahmud@yahoo.com

عبدالله مهحمود

له چوارچیوهی نهخشه و سیاسهتی ملهورانهی ئه مریکا دا بۆ لابرندی کۆسپهکانی بهردهم نهزمی نوێ ی جینهکوتوی دنیا، که ریشهی له ماهیهتی دژی ئینسانی "نهزمی نوێ" دایه، رژیمی فاشستی به عس له دهسهلات خرا.

کهوتنی ئهم رژیمه، له جهرگهی داسهپاندنی جهنگیکی دژی ئینسانیدا به سهر خه لکی عیراق و ناوچه که دا، بۆ ههر چاودیریکی سیاسی و سه ربازی ته نانهت بۆ که سی ئاسایش چاوه روانکراو بوو.

له دهسهلات کهوتنی ئهم رژیمه درندهیه، یه کیک له ئاوات و ئارهزهکانی خه لکی عیراق بووه له رۆژی هاتنه سه رکاریه وه، ئه وهی که بوه پشت و په نای هاتنه سه رکاری ئهم رژیمه، ئه وهی که ئهم رژیمه ی رۆژ به رۆژ به هیزکرد، پرچه کی کرد، په رده پۆشی تاوانهکانی کرد، له پالیا وهستا بۆ سه رکوتی ههر بزوتنه وهیه کی ئازادبخوازانه وه ق خوازانه، راسته و خۆ و به پلهی یه که م ئه مریکا و غه رب بوو.

هیانه سه رکاری رژیمی فاشستی به عس و به هیزکردن و پرچه ککردنی له چوار چیوهیه ی میژوویه کی دیاریکراوی دنیای دوو قوتبیدا، بۆ شه ری ئازادبخوازی و رادیکالیزم بوو. له وهش واوهر ئه گه ر پشتیوانی ئه مریکا و غه رب له رژیمی به عس و پرچه ککردنی له لایه ک و وه ستانه وه به روی خه باتی هه قخوازانه ی خه لک و پیشیلکردنی ئیراده ی راسته و خویان له لایه ن ئه مریکا و غه رب و نوکهرهکانیان له لایه کی تره وه نه بوایه، بیگومان خه لکی عیراق به پاره یینی جه ماوه ری خویان ئهم رژیمه هاره یان له دهسه لات ئه کیشایه خواره وه. بۆیه له دهسه لات کهوتنی رژیمی فاشستی به عس له چوارچیوه وه هه ولی ئه مریکا بۆ جیخستنی نه زمیکی دژی به شه ری له سه راسه ری دنیا دا، هه رگیز ناتوانی وه کو هه نگاوێک بۆرژگارکردنی خه لکی عیراق و دنیا له دیکتاتۆریهت ته ماشا بکریت. ئه وانه ی له چوارچیوه ی داسه پاندنی به ربه ریته ی نه زمی نویدا که ئه مریکا به دواوه یه تی و ئه یانه وی له گو شه یه کی ئهم دنیا یه دا به کهوتنی دیکتاتۆریک جه ژن بگرن، هه لپه رکی سازبکه ن، پێبزانن یان نه زانن، په نجه مۆر ئه دن له دیکتاتۆریه تیکی جیهانی، له تیرۆریزمیکی جیهانی، له وه حشیگه رییه کی جیهانی، که ده بیئت دنیا بۆ ده وره یه کی تر شاهیدی تاوانکاری و کوشتارو بیما فی هه مه لایه نه ی زیاتریت، شاهیدی ده سه لاتی دیکتاتۆرهکانی گو ی له مستی ئه مریکا و نه زمه که ی بیئت.

ئه مریکا به دوای وه ریخستنی سیناریۆیه کی ره شی ئهم سه رده مه وه یه، سیناریۆیه که جغرافیای کوشتارو سه قه تکردنی ده یان هه زار ئینسان به مه رگچینترین چه کی کۆکوژی سه رده م و ویرانکردنی ژیربینه ی ئابوری و مه ده نییه که ی، به عیراق ده ستی پیکرد، به لām ئه گه ر ئهم کوشتارو به ربه ریته شه رماوه ره ی دنیا له ۲۰ رۆژی رابردودا شاهیدی بوو، ته نها ده توانی گو شه یه ک و سه ره تایه ک بیئت بۆ کوشتارو به ربه ریته و بیما فیه کی هه مه لایه نه تر بۆ ده وره یه کی درێژ، بۆیه له چوارچیوه ی ئاوا سیناریۆ هه ره شه یه کی فراواندا بۆ سه ر به شه ریته ی ئهم گو ی زهویه، ئه گه ر چه ند صدام حسینی تریش له ده سه لات بکه ون، ناتوانی دژی ئینسانی بونی ئهم ستراتیجیه ته ره شه، له چاوی هه یج ئینسانیکی شه ریف و ئازادبخوازو ئینسان دۆست بشاریته وه وه کو ده سه کوه ت بۆ خه لکی مه حروم و ئازادبخواز ته ماشا بکریت.

تا ئەو جیگایەى بەدیاریکراوی بەوەزعیەتی ئیستای عێراق دەگەریتەو. لە ملدالداى ئەم شەپەرى ئیستادا (کە دەسلاتی پزیمی بەعسیشی تیاکەوت) ، شەپکی درێژ خایەتر پوبەپروى خەلکی عێراق و ناوچەکەیه، شەپری خەلکی مەحرومی عێراق بو و دەرنانی هیژەکانی ئەمریکا و بەریتانیا و ئەو بەدیلهی ئەیانەوی لەسەروی ئیرادەى خەلکەو دەیسەپینن. بیگومان لە میانەى دەستپیکردنی شەپکی ئاودا، چ لە لایەکەو پاشماوەکانی هیژی بەعس و چ ناسیونالیزمی عەرب بەگشتی و چ ریکخواو ئیسلامیە تیرۆرستەکان بەتایبەتی دەیانەوی بەشیوەیهکی درندانە (کردهوی تیرۆرستی) بکەنە لایەنیکی بەرجەستەى ململانی ی خویان لەگەل هیژەکانی ئەمریکا و بەریتانیا بەمەبەستی دەست گیرۆنیان لە دەسلاتی داهاودا، ئەم لایەنە کۆنەپەرست و دژی ئینسانیانە بەگرتنەبەری ئاوا ریکایەک دەیانەوی خەباتی خەلکی مەحرومی عێراق چاوترسین بکەن، وەکو مەلگای عێراق بگۆرن بەسەر زەمینیک لەچەشنى فەلەستین.

خەلکی مەحرومی عێراق، کە قوربانیانى سەرەکی سیاسەتی ئابلوقەى ئابوری ۱۲ سالەو قوربانیانى سەرەکی ئەم شەپە دژی ئینسانیهی ئیستان، و ئیستاش هەموو لایەنە کۆنەپەرست و دژی ئینسانیهکان، بەئەمریکا و غەرب و ناسیونالیزمی عەرب و کوردەو، بە ریکخواو دەستەو تاقمە ئیسلامیهکانەو، تەنانت بەدەولەتە کۆنەپەرستەکانی ناوچەکەو، دەیانەوی دیسان خەباتی خەلکی عێراق و ناوچەکە بەبارمە بگرن و بەسەر لاشەى قوربانیاناندا، سەرگوریسی دەسلاتی سبەینی پوان بکەن. بەدیلهی هەراکام لەولایەنە دژی ئینسانیانە، بەئەندازەى ئەو جەنگەى خەلکی لەخوین هەلکیشا، کۆمەلگای کردە ویرانە، کۆنەپەرستانەو دژی ئینسانین.

بەر لە هەموو شتییک بەدیلهی ئەمریکا کە پیکهینانی حکومەتی عەسکەری یە، بەدیلهی دژی ئینسانیه، بەدیلهی ئەمریکا بو نایندەى عێراق بیگومان بەشییکە لە درێژەى ئەو شەپە خویناوی و دژی ئینسانیهی کە بەشەریەتی ئەم گۆی زەویە وەحشیگەریەکیان بینى، شەپیکە لە کوشتارو ویرانکردنەو بو بیئیرادەکردن و دورخستنەو هیان لە دەخالەت و بریاردان لەسەر نایندەیان.

داسەپاندنی دەسلاتی عەسکەری بەسەر خەلکی عێراقدا، گۆشەیهکی ترە لەو وەحشیگەریە نەزەمی نوێ بەدواو هیەتی، خەلکی عێراق کە زیاتر لە ۳۰ ی سالە پوبەپروى درندەیی دەسلاتی عەسکەرتاریەتی پزیمی قەومی عەربى بەعسی دەست پەرودەکرای ئەمریکا و غەرب، ئەمجارە لە جیگای صدام حسین، پوبەپروى دەسلاتی عەسکەری "جی گارنەر" و ژەنەرالهکانی تر دەکرین و هەرچی ئەمریکای دیموکراسی!! فەرموی بی گویدانە هیچ پیرانسییکی باوی حکومەتە مەدەنیەکانی سەردەم و ئینسانیهت، و بیگویدان بە خواستە سەرەتایەکانی خەلکی، ئەنجامی بدەن.

دیارە دەسلاتیکی ئاوا بەر لەهەموو شت پوچی ئیدعاکانی ئەمریکا و نەزەمە شەرماوەرەکەى دەرئەخات بەرامبەر بەخەلکی عێراق و ناوچەکەو دنیا، ئیستا هەراو هۆریای "سەرکەوتنی دنیای تەمەدون" ی نەزەمی نوێ لە بیر کەس نەچۆتەو، کە ئەمریکا بو وەفاداری خوێ بەو ئیدعایە دەسلاتیکی عەسکەری دەکاتە دیاری بو خەلکی عێراق. دیارە ئەمریکا ئەو هی راگەیاندو، کە ئەم حکومەت و دەسلاتە کاتی یە، تا وەزە ناسایی دەبیتهو و پاشان تەسلیم بە خەلکی عێراق دەکریت!! (مەبەست لەخەلکی عێراق لە روانگەى ئەمریکاو، ئەو ئۆپۆزیسیۆنە بەکرێگراو یە کە چەپلەیان بوکوشتاری خەلکی عێراق لیدا، مەبەستی وەفیی سامەرایى و خەزەجى و چەلەبى و نوکەرانى مجلس ئەلى سەر بەئیران و ناسیونالیزمی کورد و تورکمانە).

له روانگه‌ی ههر کهسیکی چاودیریشه‌وه ئەمه رۆشنه که ههر دەسه‌لاتیکی سهر به‌ئهمریکا، له‌گه‌ل خۆیدا نه‌فره‌تی ناسیونالیزمی عه‌ره‌ب و ئیسلامی سیاسی و پو‌حانیه‌کان و فتوا‌ده‌رانیا‌ن له دنیای عه‌ره‌دا، هه‌له‌ده‌گری‌ت و پو‌به‌پو‌بونه‌وه‌و کرده‌وه‌ی چه‌کداری و کاری ئی‌ره‌بابی په‌ره‌په‌ده‌دات. هاوکات پاشماوه‌کانی پ‌ژی‌می به‌عس که له‌هه‌موو ئۆپۆزیسیونی بۆ‌رژوازی عی‌راقی زیاتر هیزیان ماوه‌و خاوه‌نی تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی ره‌ش و می‌ژویشن، وه‌کو به‌شیکی سهره‌کی له هیزی ناسیونالیزمی عه‌ره‌ب پیک ده‌هینن وهاوکات ده‌بنه به‌شیک له‌م ئۆردوه ئینسان کوژهی ئیسلامی سیاسی، که بونی ئەمانه و پیک‌دادانی لی‌ره‌و له‌وی و کرده‌وه‌ی تی‌رۆرستانه به ناچار کۆمه‌لگای عی‌راق و ناوچه‌که ئەکاته تایبه‌تمه‌ندیه‌کی ئەم ده‌وره‌یه، هه‌رکام له‌وانه به‌سه‌ بو‌ ئهمریکا و به‌ریتانیا تا شه‌ریه‌تی مانه‌وه‌ی هیزه‌کانیا‌ن له عی‌راق و ناوچه‌که به‌هیلنه‌وه‌و ده‌سه‌لاتی عه‌سکه‌ریش له ماوه‌یه‌کی کاتیه‌وه (که ئهمریکا ئیدعای ئەکات) دريژ بکریته‌وه بو‌ ئاینده‌یکی نادیا‌ر.

دیا‌ره خالی هاوبه‌شی ناسیونالیزمی عه‌ره‌ب و ئیسلامی سیاسی، که زۆرت‌ر خۆی له دژی ئهمریکا‌یدا ده‌بینیته‌وه، له‌کاتی‌کدا‌یه که تائیس‌تا کی‌شه‌ی خه‌لکی فه‌له‌ستین چاره نه‌کراوه، و به‌وه‌ویه‌وه ئەمانه نانی سیاسی کوشتارو مه‌حرومیه‌تی خه‌لکی فه‌له‌ستین ئەخۆن، بی‌گومان به مانه‌وه‌ی سوپا و هیزو به‌دیله عه‌سکه‌ریه‌که‌ی ئهمریکا بو‌ ئیداره‌ی عی‌راق، ئەوه‌نده‌ی تر هیزیان پیده‌به‌خشیت و دور نیه کۆمه‌لگای عی‌راق نه‌بیته سهرزه‌می‌نی دووه‌می وه‌حشیگه‌ری و تی‌رۆر له رۆژه‌لاتی ناوه‌راستدا.

دیا‌ره هاوکات له‌گه‌ل ئەمانه، خه‌لکی عی‌راقیش دژی مانه‌وه‌ی سوپای ئهمریکا و به‌ریتانیا‌ن، ئەو سوپا‌وه‌هیزی که به‌سه‌دان که‌س له نازیزانی ئەم خه‌لکه‌ی که‌له پاچه‌و که‌م ئەندام کرده‌و، وه‌دژی ده‌سه‌لاتی عه‌سکه‌ریه‌کی ترن له جی‌گای ده‌سه‌لاتی عه‌سکه‌رتاریه‌تی به‌عس، وه خوازیاری ژیا‌نیکی ئینسانین، که نازادی وژیان وگوزهرانی ته‌سه‌ل بگریته خۆی، ئەم خواسته‌ی خه‌لک نه له‌گه‌ل ده‌سه‌لاتی عه‌سکه‌ری ئهمریکا و به‌ریتانیا دیته‌وه نه‌له‌گه‌ل به‌رنامه‌و سیاسه‌تی ناسیونالیزمی عه‌ره‌ب و ئیسلامی سیاسیدا. که‌واته واقعه‌ن ئەم ده‌وره‌یه‌ی ئیس‌تا و داها‌تو ده‌وره‌ی شه‌ریکی هه‌مه‌لایه‌نه‌ی نیوان ئەم خه‌لکه نازدیخوازه‌و لایه‌نه‌پیشکه‌وتنخوازه‌کانی عی‌راق له‌گه‌ل هیزه‌کانی ئهمریکا‌نی ئهمریکا و به‌ریتانیا و حکومه‌ته‌ نا‌شه‌ریه‌که‌ی له لایه‌ک و له‌گه‌ل ناسیونالیزمی عه‌ره‌ب و ئیسلامی سیاسی و پۆزیسیۆنه‌کانیا‌ن له‌لایه‌کی تر. دیا‌ره سه‌رباری ئەو ناکوکیه‌ی نیوان خواستی خه‌لک و ئەو لایه‌نانه، هه‌رکام له‌و لایه‌نانه ده‌یانه‌وی خه‌لکی عی‌راق بکه‌نه زه‌خیره‌ی ملاملانی‌کانی نیوان خۆیا‌ن.

خه‌لکی عی‌راق و ههر که‌س و لایه‌نی‌ک ئەگه‌ر ئیدعای نازادیخوازی و خۆشبه‌ختی ئەکات، ده‌بی له‌به‌رامبه‌ر ئەم وه‌زعه‌ته‌و په‌رده‌ی دووه‌می ئەم سیناریۆ ره‌شه‌ی به‌ریۆه‌یه، بو‌ه‌ستنه‌وه، ده‌بی خواستی چونه‌ ده‌ره‌وه‌ی ده‌ست به‌جی‌ی هیزه‌گانی ئهمریکا و به‌ریتانیا، قه‌ره‌بوی زیانه‌کانی خه‌لکی عی‌راق، دادگای کردنی بۆش و بلیر وه‌کو تا‌وانبارانی جه‌نگ و کوشتار، له‌دژی حکومه‌تی عه‌سکه‌ری موه‌قه‌ت و ههر به‌دیلیکی سه‌رو خه‌لکی تر، لا‌بردنی ده‌ست به‌جی و بیقه‌یدو شه‌رتی ئاب‌لو‌قه‌ی ئابوری، نازادی بی قه‌یدو شه‌رتی سیاسی، جیای دین له ده‌وله‌ت و خویندن و په‌روه‌رده‌و دادگا‌و یاسا‌کان، یه‌کسانی هه‌مه‌لایه‌نه‌ی ژنان له‌گه‌ل پیا‌وان. . . به‌رزیکه‌نه‌وه، وه‌له‌دژی هه‌موو ئەو لایه‌ن و کۆنه‌په‌رسته‌ قه‌ومی و دینیانه‌ی له‌دژیر ناوی دژی ئهمریکا‌یدا ده‌یانه‌وی تی‌رۆر ترساندن و نائه‌منی به‌سه‌ر کۆمه‌لگادا به‌سه‌پینن، وه له‌دژی ده‌ستی‌وه‌ردانی وولاتانی کۆنه‌په‌رستی ناوچه‌که و ئۆپۆزیسیۆنی گۆی له‌مستی ئهمریکا بی‌نه مه‌یدا‌ن. هاوکات ده‌بی به‌ره‌ی مه‌مه‌دینی عی‌راق که خوازیاری ژیا‌نیکی نازادو ته‌سه‌لن، ههر له ئیس‌تاوه له‌ده‌وری سیاسه‌ت و به‌رنامه‌ی حزبی کۆمۆنستی کریکاری عی‌راق کۆبینه‌وه و هه‌رشوینی‌ک هه‌ن ده‌بی فرسه‌ت بقۆزنه‌وه‌و ده‌ست به‌ه‌ن بو‌ ئیبتکاراتی شو‌رشگه‌یرانه‌ی وه‌ک، پیکه‌هینانی شو‌راکانی

کارگه و گهره که زهحمه تکیش نشینه کان و ههلبژاردنی نوینه رانیان له کۆبونه وهی گشتی و نازادانه دا هه لگرتنی مه سئولیه تی پاراستنی ئەمنیه ت و ئارامی خه لکی و به سه رکردنه وهی خیزانی گیانبختکردوانی ئەم جهنگه و سهردانی نه خوشخانه کان و برینداره کانیان، وه پاراستنی ئەموالی دامه زراوه خده می و صحی و تهره فی و کارگه و شه به که کانی ئاو کاره باو. . . . تاد، له وهش واوه تر پاراستنیان له ده ست به سه راگرتن و تیگدان، ده سترن بۆ مساده ره ی ئەموالی رژیم و کاربه ده ستانی و به تایبه تیش ده سترت و هه کۆترو ل کردنی مه خزنه کانی موادی خو راکی و دابه ش کردنی به شیوه یه کی عادلانه و یه کسان به سه ر خه لکی نه دارو که م ده رامه تدا، و سه ره نه نجام ده بی دابه ش کردنی داها تی نه وت به رام به ر به خو راکیش له لایه ن نوینه رانی هه لبژێردراوی خه لکه وه به ریوه بچیت، هاوکات به ده سه ته وه گرتنی به ریوه بردنی ئیداره ی ناوه نده کان کارگه و گهره که کان و شاره کان و نیشاندانی ئەلگۆی شو رشیگرانه و بدیلی ئینسانی، ئەمانه به شیک له و ریگا و ئیبتکاراته عه زیمانەن، که ده توانی ئاسۆیه کی پرشن گدارو ئاینده یه کی تر بخاته به رده م کۆمه لگای عیراق و خه باتی جه ماوه ری مه حرومی عیراقیش به ئاسۆیه کی ئینسانیه وه، جۆش بدات.

ئەم شیوه یه له ده خاله تی راسته وخوی خه لک بۆ بریاردان له سه ر چاره نووسی خو یان له سه ر ئاستی مه حه لی و سه ر سه ریداو پیکه ییانی شو راکان، چ بۆ ده سه ته به رکردنی داخو ازیه پو ژانه یه کان و چ بۆ ئیداره ی کۆمه لگا، وه چ به وینه ی قانون دانه رو چ وه کو به ریوه به ری قانون. . . . و تاد ناو کو که ی ئەو به دیلی کۆماری سو سیالستی یه یه، که حزبی کۆمۆنستی کریکاری عیراق به رزی کردۆته وه بیگومانیش له ریزی پی شه وه ی جه ماوه ری عیراقدا بۆ جیگیر کردنی تی ده کو شیت.

بزوتنه وی دژی شه رو نه زمی نوی، که بزوتنه وه یه کی عه زیمی جه ماوه ری ئەم سه رده مه یه، بیگومان دیته پشت خواستی پی شه که وتوانه و ئینسانی خه لکی مه حرومی عیراق، ئەم بزوتنه وه یه که پایه ئەسلیه که ی گه رانی ئینسانه کانی دوای شکستی بلوکی شه رقه به دوای نازادی و به رابه ری و خوشبه ختی دا، ئۆردویه کی مه زنی پشتیوانی سه به ینی خواستی خه لکی عیراق ده بییت، و تاکه هیزی ئومید به خشی تری جیهانیه بۆ پشتیوانی له بزوتنه وه رادیکال و ئینسانیه کانی ئەم سه رده مه.

۲۰۰۳/۴/۱۱

تیبینی کوردستان نیت:

ئەم نووسینه ده رپرینی بیرو بۆ چونی خاوه نه که یه تی، کوردستان نیت له ناوه رو که که ی به رپر سیار نییه. ۲۰۰۳-۳-۷